

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΗ

ΣΥΛΛΟΓΗ ΧΑΝΙΩΝ

Μιχάλης Ανδριανάκης

Αρχαιολόγος, 13η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων

Σουζάνα Χούλια

Αρχαιολόγος, Διεύθυνση Βυζαντινών
και Μεταβυζαντινών Μνημείων

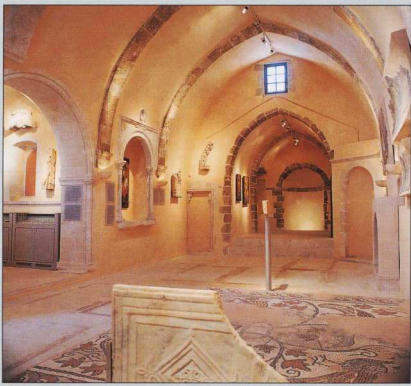
1. Όψη του ναού San Salvatore (Παλιά Πόλη Χανίων), όπου στεγάζεται η Συλλογή. (Φωτ. Δημήτρης Τομαζινάκης.)

Η Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή Συλλογή στεγάζεται στο ναό San Salvatore, μια βενετσιάνικη εκκλησία στη δυτική πλευρά του Φρουρίου των Χανίων, άλλοτε καθολικό της μονής των Φραγκισκανών. Λίτο και απέρτιτο το κτήριο, κρίθηκε, λόγω της θέσης του αλλά κυρίως της εσωτερικής του διαμόρφωσης, ως το καταλληλότερο για να στεγάσει τη Συλλογή, που αποτελείται από επιλεγμένα αρχαιολογικά αντικείμενα, ευρήματα ανασκαφών από την πόλη και το νομό Χανίων, καθώς και από εικόνες και τοιχογραφίες. Μέσα από τη Συλλογή αυτή, που συνθέτει τον πυρήνα του μελλοντικού Βυζαντινού Μουσείου των Χανίων, καταγράφεται με σαφήνεια η ιστορική πορεία του δυτικότερου νομού της Κρήτης και η καλλιτεχνική του φυσιογνωμία από τα παλαιохριστιανικά χρόνια ως το τέλος της τουρκοκρατίας.

Ο ναός San Salvatore πήρε τη σημερινή του μορφή μέσα από τρεις διαδοχικές οικοδομικές φάσεις. Ο αρχικός ναός, το μικρών διαστάσεων καμαροσκέπαστο τμήμα στην ανατολική πλευρά, ανάγεται στον 15ο αιώνα. Επεκτάθηκε τον επόμενο αιώνα προς τα δυτικά, ακολουθώντας την ίδια μορφή του καμαροσκέπαστου (με ενισχυτικά σφενδόνια) χώρου. Το 17ο αιώνα προστέθηκαν στη βόρεια πλευρά δύο ορθογώνιοι χώροι, οι οποίοι καλύπτονται με σταυροθόλια και επικοινωνούν με τον κυρίως ναό με μεγάλα τζωτά ανοίγματα.

Κατά τη σύνταξη της μουσειογραφικής μελέτης κατεβλήθη προσπάθεια να αναδειχθούν τόσο τα εκθέματα όσο και τα αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά του μνημείου. Ο σεβασμός προς

2. Αποψη του εκθεσιακού χώρου (ανατολική πλευρά). (Φωτ. Δ. Τομαζινάκης.)

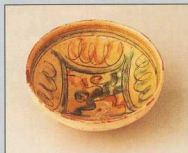

3. Άποψη του εσωτερικού.
Νότιος τοίχος.
(Φωτ. Δ. Τομαζινάκης.)

4. Άποψη του εσωτερικού.
Βόρεια πλευρά.
(Φωτ. Δ. Τομαζινάκης.)

5. Μεταβυζαντινό
εμαυλωμένο αγγείο.
Καρόφι Βάμου.
(Φωτ. Β. Βουτσάς.)

5

6. Ζεύγος χάλκινων ενυπίων
με στέλεχη από υαλομαζα
(10ος - 11ος αι.).
Σπίλος Αποκορώνου.
(Φωτ. Β. Βουτσάς.)

6

7. Αμφιπόροιο θυράκιο
με γεωμετρική διακόσμηση
(6ος αι.).
Λατζανά Κισσάμου.
(Φωτ. Β. Βουτσάς.)

την αρχιτεκτονική του χώρου επέβαλε ορισμένες αλλαγές στη χρονολογική σειρά της παρουσίασης των έργων, χωρίς όμως να διακόπτεται ο παιδευτικός χαρακτήρας της έκθεσης. Ένα τμήμα ψηφιδωτού δαπέδου από το Καστέλι Κισσάμου, κιονόκρανα, θυράκια και επιτύμβιες επιγραφές σκιαγραφούν συνοπτικά την παλαιοχριστιανική περίοδο, ενώ η δεύτερη βυζαντινή περίοδος αντιπροσωπεύεται κυρίως από αποσπαιγμένες τοιχογραφίες. Οι περισσότερες προέρχονται από το ναό της Αγίας Βαρβάρας στα Λατζανά Κισσάμου (11ος αι.), ενώ δύο αποσπαιγμένα τοιχογραφιών είναι έργα του ζωγράφου Θεόδωρου Δανιήλ Βενερέη (1292). Εκτίθενται ακόμη αρχιτεκτονικά γλυπτά από την περίοδο της ενετοκρατίας καθώς και εικόνες που χρονολογούνται από τον 15ο μέχρι τον 17ο αιώνα. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η μικρή εικόνα με την παράσταση του Αγίου Γεωργίου, έφιππου δρακοντοκτόνου, έργο του Εμμανουήλ Τζάνε. Εκτίθεται επίσης αξιόλογη συλλογή βυζαντινών νομισμάτων και μολυβδοβούλλων καθώς και νομισμάτων της ενετοκρατίας. Η Συλλογή συμπληρώνεται με αντικείμενα μεταλλοτεχνίας, μεταξύ των οποίων και ένα σπάνιο αγγείο ισλαμικής τέχνης που χρονολογείται πιθανότατα στον 10ο αιώνα, κοσμήματα, τα οποία βρέθηκαν κυρίως σε τάφους, καθώς και έργα κεραμικής. Χάρτης, χρονολογικός πίνακας και επεξηγηματικά κείμενα καταποίζουν τον επισκέπτη σχετικά με την ιστορική διαδρομή της πόλης και του νομού Χανίων, καθώς και για την προέλευση των εκθεμάτων.

Η Συλλογή, η δημιουργία της οποίας οφείλεται στην εξαιρετική συνεργασία του Γραφείου Χανίων της 13ης Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων και της Διεύθυνσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων του ΥΠ.Π.Ο., εγκαινιάστηκε στις 12 Δεκεμβρίου 1998.

Για τους επισκέπτες:
Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή Συλλογή Χανίων
Οδός Θεοδοκοπούλου, Παιδεία Πόλη
Τηλ. 0821 96046

Ανοικτό καθημερινά, εκτός Δευτέρας: 8.00 - 14.30.
Είσοδος ελεύθερη.